

Håndopvaskemidler

Håndopvaskemidler og miljøet

Vi bruger ca. 9 millioner liter håndopvaskemiddel hvert år i de danske husholdninger. Midlerne belaster miljøet, når de sammen med opvaskevandet ledes ud i vandmiljøet. Opvaskemidler indeholder stoffer, der er skadelige for vandlevende dyr og planter. Mange af de miljøskadelige stoffer fjernes i rensningsanlæg, men nogle slipper ud i naturen. Håndopvaskemidler er også i direkte kontakt med huden og kan have effekt på menneskers sundhed.

Det nordiske miljømærke Svanen

Et produkt kan mærkes med Svanen, hvis det opfylder en række miljø- og kvalitetskrav. Kravene fastsættes efter en samlet vurdering af produktets miljøbelastning fra "vugge til grav", dvs. fra råvarerne produceres og til midlerne skylles ud med opvaskevandet. Det danske Miljømærkesekretariat kontrollerer, at de miljømærkede produkter lever op til miljøkravene samtidig med, at produkterne er effektive, dvs. at de kan vaske rent. Kravene skærpes regelmæssigt på baggrund af ny viden og teknologi. Dermed reduceres produkternes miljø- og sundhedsbelastning løbende.

Det gør Svanen

Det er Svanens mål at reducere belastningen af vandmiljø, rensningsanlæg og spildevandsslam ved at stille krav til produkternes indholdsstoffer. Svanen sætter grænser for hvor giftige stofferne i håndopvaskemidler må være og kræver, at de skal kunne nedbrydes og ikke ophobes i naturen. Det er også et mål for Svanen at minimere ressourceforbrug til emballager og begrænse emballageaffaldet. Endelig stiller Svanen en række sundhedskrav.

Vaskeaktive stoffer

Håndopvaskemidler kan vaske rent, fordi de indeholder vaskeaktive stoffer - også kaldet tensider. Disse stoffer er istand til at løsne snavs og fedt fra glas og bestik og holde det opløst i opvaskevandet. Mange tensider er giftige for vandlevende organismer eller for landbrugsjordens mikroorganismer, når spildevandsslam spredes på markerne. Nogle tensider ophobes i hav- og søbund, fordi de nedbrydes langsomt der. Svanen kræver, at alle tensider skal være let nedbrydelige i rensningsanlæg og nedbrydelige under iltfrie forhold.

Emballage & dosering

Plastflasken er en vigtig del af produktet håndopvaskemiddel - også for miljøet. Svanemærket opvaskemiddel må ikke emballeres i PVC plast. For at begrænse emballageforbruget og husholdningsaffaldet må plastflaskerne ikke veje for meget i forhold til hvor meget opvaskemiddel de indholder.

Rigtig dosering af opvaskemidlet er afgørende for miljøbelastningen fra husholdningens opvask. Det er let at overdosere midlerne og det koster penge, giver et dårligere resultat og belaster vandmiljøet unødigt. Svanen stiller krav om en udførlig doseringsvejledning på etiketten.

Svanens sundhedskrav

Farve- og parfumestoffer i håndopvaskemidler har ingen effekt på vaskeegenskaberne. Samtidig udvikler et stigende antal mennesker allergi overfor parfume og farvestoffer. Tilsætning af parfumer til svanemærkede produkter skal overholde "Code of Practise" udarbejdet af International Fragrance Association, der bl.a. udpeger særligt problematiske duftstoffer, der ikke bør anvendes. Svanen forbyder herudover en række parfumestoffer, der er kendt for at give allergi. Farvestoffer tilsat svanemærkede opvaskemidler skal være tilladte for brug i kosmetik eller fødevarer. Svanen stiller krav om deklaration af farver, parfumer og konserveringsmidler på etiketten, så allergikere og andre med sart hud har mulighed for at vælge produkter fra.

Svanens kvalitetskrav

Svanemærkede håndopvaskemidler skal dokumentere deres kvalitet og de skal kunne vaske rent lige så effektive som andre markedsledende produkter. Svanen stiller krav til dokumentation af opvaskemidlernes evne til at fjerne snavs og til rækkeevnen.

Svanens miljømærkning af håndopvaskemidler

Omfatter flydende opvaskemidler der er beregnet til opvask i hånden. Produkter som er beregnet til at desinficere eller forhindre vækst af bakterier o.a. er ikke omfattet. Du kan læse mere om Svanens miljøkrav i "[Miljømærkning af håndopvaskemidler, Kriteriedokument 6. juni 2001 – 1. november 2006, version 2.3](#)"

Du finder en liste over alle produkter, der i dag bærer Svanemærket på Miljømærkesekretariatets hjemmeside <http://www.ecolabel.dk>

Forbrugertips

Når du køber håndopvaskemiddel mærket med Svanen bruger du et af de mindst miljøbelastende produkter på markedet. Men dine egne opvaskevaner spiller også en vigtig rolle for miljøbelastningen fra aktiviteten opvask.

- Brug svanemærket håndopvaskemiddel
- Doser rigtigt, følg anvisningen på etiketten og gør den anbefalede dosis til ny vane
- Produkterne er ofte drøjere end man tror – så der er også penge at spare
- Undgå at skylle af - eller vaske op under rindende vand
- Det er ikke nødvendigt at skylle service af i rent vand efter opvask når doseringsvejledningen følges.

Forbrugerinformationen laver sammenlignede produkttest. Læs om test af produkters kvalitet, pris og miljøegenskaber på <http://www.forbrug.dk>